

Teatis nr	Sisukord	Lehekül
	I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused	
	ARVAMUSED	
	Kontrollikoda	
2007/C 216/01	Arvamus nr 4/2007 komisjoni määruse (EÜ) eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1653/2004 täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) No 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded (SEK(2007) 492 lõplik)	1
2007/C 216/02	Arvamus nr 6/2007 liikmesriikide iga-aastaste kokkuvõtete, „riiklike avalduste” ja riiklike kontrolliasutuste ELi vahendite auditeerimise kohta	3

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

ARVAMUSED

KONTROLLIKODA

ARVAMUS nr 4/2007

komisjoni määruse (EÜ) eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1653/2004 täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) No 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded (SEK(2007) 492 lõplik)

(2007/C 216/01)

EUROOPA ÜHENDUSTE KONTROLLIKODA

võttes arvesse Euroopa Ühenduste asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 15,

võttes arvesse nõukogu 13. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1995/2006, millega muudetakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad ⁽²⁾,

võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1653/2004 täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) No 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded ⁽³⁾,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut määruse (EÜ) eelnõu kohta, millega muudetakse komisjoni määrust (EÜ) nr 1653/2004 täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt

nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded ⁽⁴⁾,

võttes arvesse nõukogu poolt 25. aprillil 2007. aastal kontrollikoja esitatud arvamuse taotlust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

1. Määruse eelnõu eesmärk on muuta täitevasutuste standardfinantsmäärust ⁽⁵⁾ (edaspidi standardfinantsmäärus) pärast seda, kui nõukogu 13. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 1995/2006, millega muudetakse määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, on vastu võetud, ning pidades silmas olemasolevate täitevasutuste kogemusi.

2. Määruse eelnõu artiklis 20 sätestatakse, et lisaks eelarve ja paranduseelarve lõplikult vastuvõetud kujul teabevahetuse korras edastamisele eelarvapädevatele institutsioonidele, kontrollikoja ja komisjonile ning avaldamisele asjaomase täitevasutuse

⁽¹⁾ EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 390, 30.12.2006, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 297, 22.9.2004, lk 6.

⁽⁴⁾ SEK(2007) 492 lõplik, 25. aprill 2007.

⁽⁵⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1653/2004 (ELT L 297, 22.9.2004, lk 6).

veebilehel, avaldatakse eelarve ja paranduseelarvete kokkuvõtte Euroopa Liidu Teatajas kolme kuu jooksul pärast nende vastuvõtmist. Võttes arvesse eelarve läbipaistvuse põhimõtet, oleks aga asjakohane täpsustada täitevasutuste avaldatava kokkuvõtte mahtu ja sisu.

3. Artikli 27 esimeses lõigus sätestatakse, et „*finantsjuhtimises osalejatel ja muudel eelarve täitmise, juhtimise, auditi või kontrolliga seotud isikutel on keelatud võtta eelarve täitmiseiga seotud meetmeid, mille tagajärjel võivad nende oma huvid sattuda vastuollu asutuse või ühenduste huvidega*”. Termin „eelarve täitmine” (vastavalt finantsmääruse artiklile 52) tuleb kustutada või nimetatud artikli sõnastust

muuta, kuna auditi- ja kontrollitegevusega seotud isikud ei tohi eelarve täitmismeetmeid võtta.

4. Standardfinantsmääruse uue artikli 42 punkti a prantsuskeelses versioonis sätestatakse, et asutus peab koostama *créances communautaires* (asutuse nõuete) loetelu, näidates ära võlgnike nimed ja võla suuruse, kui võlgnikku sunnitakse maksma kohtu otsusega, millel on *res iudicata* jõud, ja kui aasta pärast otsuse väljakuulutamist ei ole tehtud makseid või neid on tehtud väheolulises ulatuses ⁽¹⁾. Väljend „*créances communautaires*” („asutuse nõuded”) on liiga üldine; tuleks täpsustada, et kõnealused nõuded hõlmavad üksnes täitevasutuse tegevuseelarves sisalduvaid nõudeid.

Kontrollikoda võttis käesoleva arvamuse vastu oma 12. juuli 2007. aasta istungil Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel
president
Hubert WEBER

⁽¹⁾ Üldine finantsmäärus sisaldab samalaadset sätet (vt rakenduseeskirjade artikli 81 lõige 4).

ARVAMUS nr 6/2007

liikmesriikide iga-aastaste kokkuvõtete, „riiklike avalduste” ja riiklike kontrolliasutuste ELi vahendite auditeerimise kohta

(vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 248 lõike 4 teisele lõigule)

(2007/C 216/02)

EUROOPA KONTROLLIKODA,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 248 lõiget 4 ja artiklit 279,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 160c lõiget 4 ja artiklit 183,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust nr 2/2004 ühtse auditi mudeli kohta (ning ettepanekut ühenduse sisekontrolli raamistiku kohta) ⁽¹⁾,

võttes arvesse nõukogu 13. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1995/2006, millega muudetakse määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa Ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust ⁽²⁾,

võttes arvesse komisjoni tegevuskava ühtse sisekontrolli raamistiku loomiseks, ⁽³⁾ eriti selle meetmeid 5, 6 ja 8,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi 2005. aasta eelarve täitmist kinnitava otsuse III jagu — komisjon, ⁽⁴⁾ eriti selle punkte 19–30,

võttes arvesse Euroopa Liidu kõrgeimate kontrolliasutuste kontaktkomitee 11. detsembri 2006. aasta otsust ELi kõrgeimate kontrolliasutuste vahelise koostöö tugevdamise ja edendamise kohta, et aidata kaasa ühenduse rahaliste vahendite vastutustundliku kasutamise täiustamisele, ⁽⁵⁾ eriti selle punkti 9,

ON VASTU VÖTNUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

I. Arvamus hõlmab kolme erinevat, kuid omavahel seotud teemat. Neist esimene on muudetud finantsmäärusega kehtestatud uus nõue valdkondlike määrustega kehtestatud audite ja

⁽¹⁾ ELT C 107, 30.4.2004.

⁽²⁾ ELT L 390, 30.12.2006.

⁽³⁾ KOM(2006) 9 lõplik.

⁽⁴⁾ P6_TA(2007)0132.

⁽⁵⁾ Otsus CC-R-2006-01.

arvamuste alusel (nt seoses makseasutustega põllumajandusvaldkonnas või kontrolliasutuste avaldatavad dokumendid seoses struktuurifondidega) koostatavate iga-aastaste kokkuvõtete kohta. Teiseks käsitletakse riiklike avaldusi, mida osade liikmesriikide asjaomased kontrolliasutused esitavad omaalgatuslikult vastava liikmesriigi parlamendi ees aruandekohustuse täitmiseks ning mida auditeerivad asjaomase liikmesriigi kontrolliasutused. Kolmas teema käsitleb riiklike kontrolliasutuste omaalgatuslikke aruandeid ja kontrollitõendeid ELi vahendite haldamise kohta nendes liikmesriikides.

Iga-aastased kokkuvõtted

II. Muudetud finantsmäärusega kehtestatud valdkondlikel audititel ja kinnitavatel avaldustel (arvamusel) põhinevad iga-aastased kokkuvõtted moodustavad täiendava lüli komisjoni ja liikmesriikide vahelises suhtlusahelas. Esimesed iga-aastased kokkuvõtted esitatakse 2007. aasta kohta ja need tuleb esitada 15. veebruariks 2008.

III. Komisjon peab korraldama piisavat järelevalvet iga-aastaste kokkuvõtete üle, mille kvaliteet sõltub nende aluseks olevate avalduste kvaliteedist, et tagada nende ühtsus, võrreldavus ja vajalikkus. Kuigi õigusaktide alusel piirduvad iga-aastased kokkuvõtted üksnes valdkonnapõhiste kokkuvõtetega, tuleks julgustada komisjoni edendada selle protsessi lisandväärtust ühiste probleemide, võimalike lahenduste ja heade tavade määratlemise kaudu.

IV. Iga-aastased kokkuvõtted on sisekontrolli täiendav osa. Kui nendes tuuakse esile tugevad ja nõrgad küljed, võiksid need edendada ELi vahendite kontrolli täiustamist valdkondades, mida hallatakse koostöös liikmesriikidega.

Riiklikud avaldused

V. Riiklikud avaldused on teatavate liikmesriikide vabatahtlikud algatused, mis esitatakse kõrgeimal tasemel ja adresseeritakse liikmesriikide parlamentidele. Riiklikes avaldustes esitatud täiendava teabe kasulikkus sõltub avalduste aluseks oleva tegevuse ulatusest ja kvaliteedist.

VI. Suunates riiklikku aruandlust ja näidates selle tähendust seoses ühiselt hallatavate ELi vahendite kasutamise, on riiklike avalduste eesmärk parandada vahendite haldamist. Riiklike avaldusi võib lugeda sisekontrolli uueks elementiks ning komisjon ja kontrollikoda peaksid neid sellisena käsitlema.

Riiklike kontrolliasutuste audititegevus

VII. Osad liikmesriikide kontrolliasutused auditeerivad ELi vahendeid omal algatusel riikliku aruandluse eesmärgil. Üks riiklikest kontrolliasutustest esitab arvamuse süsteemide määruusele vastavuse ning raamatupidamisaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

Tingimused ja piirangud võimaliku kindluse kasutamisel

VIII. Kontrollikoda tõdeb, et võib osutada võimalikuks kasutada auditeeritud riiklike avalduste ja liikmesriikide kontrolliasutuste audititegevuse kaudu saadavat võimalikku kindlust, järgides rahvusvaheliste auditistandardite nõudeid. Võimaliku kindluse kasutamise eeltingimus on, et riiklikel avaldustel või liikmesriikide kontrolliasutuste audititegevusel peab olema asjakohane ulatus, lähenemisviis, ajastus ja rahvusvaheliste standarditele vastav teostus.

IX. Rahvusvaheliste auditistandardite järgimisel lisandub üks ülimuslik nõue: kui välisaudiitor soovib aluseks võtta või kasutada teiste arvamust või tööd, peab ta hankima otseseid tõendeid, et see töö rajaneb kindlal alusel. Kontrollikojal selliste tõendite hankimiseks kuluvat aega tuleks võrrelda ajaga, mida säästetakse, kui otsese testimise (või muude menetluste) vajadus konkreetses auditivaldkonnas väheneb.

X. Riiklikud avaldused ja riiklike kontrolliasutuste audititegevus on iseloomult „riiklikud”, vastupidiselt kontrollikoja tööle, mis on antud hetkel horisontaalse iseloomuga ja millel põhinevad järeldused esitatakse üldiselt pigem eelarvevaldkonna kui üksiku liikmesriigi kaupa. Olenemata sellest, kas kontrollikoda kasutab riiklike avaldusi ja riiklike kontrolliasutuste audititööd, tunnistab ta nende potentsiaalset mõju ELi vahendite sisekontrolli tähtsuse alase teadlikkuse tõstmisele liikmesriikides.

XI. Nii valdkonnapõhistel arvamustel (mis on iga-aastaste kokkuvõtete aluseks) kui ka mitmesugustel riiklikel avaldustel ja auditialgatustel on üks ühine omadus: neis käsitletakse süsteeme ja tehakse vastavad järeldused. Samuti võidakse riiklikes avaldustes esitada konkreetseid arvamusi raamatupidamisaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

Kogemused näitavad, et peamine seaduslikkuse ja korrektsusega seonduv risk tuleneb abisaajate poolt ELi vahendite taotlemisel esitatud teabe usaldusväärsusest, mitte sellest, kuidas teavet komisjonis või liikmesriikides töödeldakse. Avaldus, mille kohaselt süsteemid toimivad ELi määruste nõuetele vastavalt, ei ole tingimata piisav, andmaks kindlust asjaomaste raamatupidamisaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

Auditi lähenemisviis

XII. Kuna iga-aastased kokkuvõtted on sisekontrolli lahutamatu osa, kaasatakse need kontrollikoja tavapärastesse auditimenetlustesse. Sellest tulenevalt võiks kontrollikoda hinnata iga-aastaste kokkuvõtete üldist mõju sisekontrollile ning seda, kuidas komisjon protsessi juhib ja kasutab kokkuvõtete alusel saadud teavet oma järelevalvefunktsiooni täitmisel.

XIII. Kontrollikoja lähenemisviis riiklikele avaldustele või riiklike kontrolliasutuste tegevusele peaks ühe osana keskenduma mõjule, mida need avaldavad kontrollikoja põhilisele audititeeritavale — komisjonile, ja sellele, kuidas viimane neid kasutab. Sellise lähenemisviisiga võiks hinnata, kuidas komisjon annab suuniseid, võtab arvesse leide, saab kindlust leidude usaldusväärsuse kohta ja kohandab neile vastavalt oma kontrollitegevust.

XIV. Kontrollikoja kinnitava avalduse puhul tuleks eristada riiklike avaldusi *per se* ja riiklike kontrolliasutuste auditeeritud riiklike avaldusi. Riiklikel avaldustel on mõned juhtkonna esitatud teabega sarnased aspektid: need võivad sisaldada väärtuslikku teavet ELi eelarve täitmise kohta, kuid ei moodusta iseenesest siduvat auditi tõendusmaterjali. Kontrollikoda ei vastuta ka riiklike avalduste usaldusväärsuse kontrollimise eest, välja arvatud juhul, kui ta soovib neid kasutada.

XV. Riiklike kontrolliasutuste süsteemide ja/või kulude ja tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta koostatud — seoses riiklike avaldustega või muud — arvamused võivad sisaldada tõendusmaterjali, millele kontrollikoda võib toetuda rahvusvahelistes auditistandardites sätestatud ulatuses. Kontrollikoda arvestab neid oma töö kavandamisel ja teostamisel.

XVI. Süsteemide osas saadud kindlust võiks praktikas kasutada finantsauditite/vastavusauditite kavandamisel nii kontrolliriski hindamisel kui ka auditi kindluse mudeli rakendamisel. Kui riiklike kontrolliasutuste töö osutub testimisel usaldusväärseks, võiks kontrollikoda seda kasutada oma süsteemide — sealhulgas kontrollisüsteemide — testimisel, mis võib vähendada vajaminevate otsuste substantiivsete testide arvu.

XVII. Nagu eespool selgitati, peab kontrollikoda saama kindluse riiklike kontrolliasutuste töö sobivuse ja kvaliteedi kohta enne, kui võib seda usaldada. Tegelikuses nõuab see kontrollikoja ja liikmesriikide vahelist kahepoolset koostööd.

Tulevikuperspektiivid

XVIII. Võimaldamaks komisjonil julgustada liikmesriike täiustama ELi vahendite haldamist, peaks ta kaaluma iga-aastaste kokkuvõtete kasutamist heade tavade määramisel ja edendamisel liikmesriikides (ja nende vahel). Komisjon peaks uurima seost

süsteemide määrusele vastavuse ja kriteeriumide vahel, mida kasutatakse raamatupidamisaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse vastuvõetava taseme hindamisel iga-aastaste kokkuvõtete ja riiklike avalduste aluseks olevate valdkondlike arvamuste põhjal.

XIX. Kontaktkomitee töörühm, kelle ülesanne on ühiste auditistandardite väljatöötamine ja võrreldavate auditikriteeriumide kohandamine ELi kontekstis, ⁽¹⁾ vastutab riiklike kontrolliasutuste ELi vahenditega seonduvate auditite osas rakendatava lähenemisviisi käsitlemise eest. Lähenemisviisi ühised standardid ja meetodid võivad suurendada tõenäosust, et kontrollikoda võib toetuda liikmesriikide kontrolliasutuste tööle, kui on olemas otsene tõendusmaterjal selle töö kvaliteedi kohta.

Kontrollikoda võttis käesoleva arvamuse vastu 19. juuli 2007. aasta istungil Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel
president
Hubert WEBER

⁽¹⁾ Euroopa Liidu kõrgeimate kontrolliasutuste kontaktkomitee 11. detsembri 2006. aasta otsus CC-R-2006-01.